Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 30 juni 2026

Portefeuille: MBO en Toeleiding Arbeidsmarkt

Agendapunt: B17

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de voortzetting van de Reiskostenvergoeding laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs voor het schooljaar 26/27

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met de voortzetting van de Reiskostenvergoeding laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs voor het schooljaar 26/27

Kernboodschap

Het college zet de reiskostenvergoeding voor laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC-leerlingen voortgezet speciaal onderwijs voort in schooljaar 26/27, gefinancierd via de MBO-Agenda. Deze leerlingen volgen één dag per week onderwijs op het ROC en lopen stage, maar hebben geen recht op een studentenreisproduct. De regeling bevordert kansengelijkheid, vermindert verzuim en ondersteunt de overgang naar de arbeidsmarkt.

Bestuurlijke achtergrond

De gemeenteraad heeft op 8 juni 2023 de MBO-Agenda 2023 2027vastgesteld.

Bestuurlijke prioriteit

De inzet op het Amsterdamse mbo is onderdeel van het coalitieakkoord 2026-2030. Dit gebeurt d.m.v. de MBO-agenda 2023-2027.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet: het college is bevoegd omhet dagelijks bestuur van de gemeente te voeren

Onderbouwing besluit

Ad. 1. In te stemmen met de voortzetting van de Reiskostenvergoeding laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs voor het schooljaar 26/27

Achtergrond

Jongeren in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs kunnen in hun laatste jaar een pro-ROC traject volgen, waarin ze één dag per week onderwijs op het ROC krijgen en ze op deze manier een mbo Entree diploma behalen. Stagelopen is hierbij verplicht en draagt bij aan de ontwikkeling van vaardigheden, het vergroten van het netwerk van de leerlingen en het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt.

Deze jongeren hebben geen recht op een studentenreisproduct (gratis reizen met een ov-kaart), omdat ze nog ingeschreven staan bij het voortgezet onderwijs. Hierdoor komen sommige leerlingen volgens scholen financieel in de knel en mogelijk verschijnen zij daardoor ook minder op de stageplek en/of kiezen de stages op basis van reisafstand en de daarmee gepaarde kosten. Dit heeft gevolgen voor hun onderwijservaring en latere kansen op de arbeidsmarkt. Ook geven docenten aan de indruk te hebben dat tegen het eind van de maand het verzuim toeneemt, omdat leerlingen geen geld meer hebben om te reizen.

Daarnaast vermijden sommige jongeren mogelijk het pro-ROC traject en schrijven zich in plaats daarvan direct in voor een Entree-opleiding op het mbo, omdat ze graag naar een reguliere school willen én op die manier wel in aanmerking komen voor studentproducten, zoals het studentenreisproduct en studiefinanciering. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, omdat het pro-ROC traject er juist op is gericht om uitval te voorkomen. Veel jongeren hebben moeite met de overgang van praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs naar het mbo. De pro-ROC route is juist in het leven geroepen om deze overgang geleidelijk te laten plaatsvinden om zo uitval te voorkomen.

Evaluatie pilot Reiskostenvergoeding

In het schooljaar 23/24 is de pilot Reiskostenvergoeding laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs gestart. De evaluatie laat zien dat de pilot positieve effecten heeft gehad voor deze leerlingen.

- Alle docenten geven aan dat het gratis reizen de leerlingen zelfvertrouwen, een gevoel van gelijkwaardigheid, erbij horen en trots geeft.
- De subsidie stelt hen in staat om stageplaatsen te kiezen die echt bij hen passen, wat kan leiden tot directe werkgelegenheid of waardevolle connecties in hun gewenste veld.
- Hiermee draagt het verstrekken van een ov-kaart aan deze groep bij aan kansengelijkheid voor deze jongeren.
- Ook draagt het bij aan het terugdringen van verzuim.
- Daarnaast is het ook een effectieve manier om de overgang van onderwijs naar de arbeidsmarkt te ondersteunen. Een succesvolle stage vergroot de kansen op de arbeidsmarkt voor deze leerlingen.

Financieringsvraag

Het ministerie van OCW stelt alleen middelen beschikbaar voor laatstejaars leerlingen die naar het mbo gaan. Hiermee vallen de andere laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en de pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs buiten de boot. Daarnaast is de tegemoetkoming niet voldoende. Per leerling is ongeveer 19 per maand beschikbaar, terwijl de leerlingen gemiddeld 50 per maand besteden aan reiskosten. De afspraak uit het coalitieakkoord over gratis reizen met het openbaar voor kinderen tot 16 jaar is voor deze groep niet van toepassing omdat deze leerlingen ouder zijn dan 16 jaar.

In het schooljaar 23/24 is de pilot Reiskostenvergoeding laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs gefinancierd met tijdelijke regionale middelen vanuit het Rijk voor Jeugdwerkloosheid. In het schooljaar 24/25 is de Reiskostenvergoeding gefinancierd met middelen uit de MBO-Agenda.

Voor het schooljaar 25/26 is vanuit de gemeente 81.000 bijgedragen met middelen uit de MBO-Agenda en de regionale middelen Jeugdwerkloosheid. Daarnaast hebben de scholen met de middelen vanuit het Rijk 41.750 bijgedragen.

Gezien de uitkomsten van de evaluatie en omdat de regeling vanuit het ministerie van OCW zich alleen richt op een beperkte doelgroep, wordt voorgesteld om, net als voorgaande schooljaren, samen met de scholen alle leerlingen een reisproduct aan te bieden in het schooljaar 26/27. Dat zullen ongeveer 220 Amsterdamse leerlingen zijn.

De reiskosten voor het schooljaar 26/27 worden ingeschat op 112.000. De exacte kosten kunnen worden bepaald zodra per leerling duidelijk wordt of zij 1) met het openbaar reizen om op stage en het mbo te komen en 2) hoe vaak en hoe ver zij met het openbaar vervoer moeten reizen. De scholen dragen zelf 42.000 bij. De bijdrage vanuit de gemeente is 70.000. Er zijn vanuit de MBO-Agenda nog middelen beschikbaar, omdat niet alle middelen voor schooljaar 26/27 zijn ingezet voor deze regeling.

Duurzaamheid

Het besluit draagt **wel** bij aan onze doelen voor duurzaamheid:

Het besluit draag bij aan een **klimaatneutrale stad,** omdat we stimuleren dat jongeren een keuze maken voor het openbaar vervoer in plaats van vervuilender opties.

Participatie

De behoefte aan reiskostenvergoeding voor laatstejaars leerlingen praktijkonderwijs en pro-ROC leerlingen voortgezet speciaal onderwijs is afgestemd met het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs.

Financiële onderbouwing

LASTEN						
	Product	**I/S**	**Jaar T**	**Jaar T + 1**	**Jaar T + 2**	**Jaar T + 3**
MBO agenda	5.1	I	€2916667	€4083333	€0	€0
Totaal			**€2916667**	**€4083333**	**€0**	**€0**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja
Overige toelichting
De financiële consequentie van de beslispunten is volledig gedekt binnen de MBO- agenda en de regionale middelen Jeugdwerkloosheid

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

Afstemmen met de betreffende scholen

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-037441	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-037444	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten